

Monumentnummer*: 514538

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **26 juni 2000**
Kadaster deel/nr **82944/53**

Woonplaats* **Apeldoorn**   *Gemeente** **Apeldoorn**   *Provincie** **Gelderland**

Locatiennaam **Apeldoorn**   *Locatieomschrijving* **Parken**

Kadastrale gemeente* **Apeldoorn**   *Sectie** **AA**   *Kadastraal object**   *Appartement aanduiding*   *Grondperceel* **2075**

Omschrijving**

Inleiding

Forse vrijstaande VILLA met SCHUUR, gelegen in een ruime tuin aan de westzijde van de Oranjelaan op de hoek met de Jhr mr G.W. Molleruslaan. Het pand, in oorsprong Vredeoord genaamd, is in 1878 gebouwd naar ontwerp en in opdracht van de Amsterdamse civiel-ingenieur en architect Theodor Sanders, de man bij wie H.P. Berlage na zijn studie ging werken. Het oorspronkelijke adres was Oranjelaan 1. Het pand is gebouwd in een Overgangsarchitectuur waarin invloeden van de Neo-Renaissance en (in mindere mate) de Art Nouveau zijn verwerkt.

De op het getal 82 in één van de hoekornamenten van het stucplafond in de eetkamer gebaseerde bouwdatum 1882 is onjuist. Dit getal is het catalogusnummer van één van de, rond de eeuwwisseling, stucornament producerende bedrijven. De ornamenten in het pand zijn vrijwel zeker afkomstig van het Atelier Silberling & Zoon te Amsterdam-Sloterdijk. Naar verluidt zou het stucwerk zijn aangebracht door het bedrijf Brüggemann te Apeldoorn.

Het terrein is gesplitst in 1885 en nogmaals in 1925. In 1887 wordt het omschreven als 'huis, zomerhuis, schuur en tuin'. Het zomerhuis stond, vanuit de huidige situatie gezien, achter de schuur op het later afgescheiden deel van het terrein, nu deel uitmakend van de tuin van een pand aan het Prins Hendrikplein. De schuur is later verbouwd tot garage. De veranda tegen de rechter zijgevel is

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rond 1910 dichtgezet en verbouwd tot serre.

De woning is lange tijd in gebruik geweest als artsenwoning met praktijkruimte en daarvoor is het interieur na 1973 voor een deel gewijzigd. Ook is aan de linker zijde in de jaren dertig een aanbouw (bijkeuken) aangebracht. Daarin werd na 1973 de toegang tot de praktijkruimte aangebracht.

Omschrijving

Het in kruisverband gemetselde bakstenen pand is opgetrokken op rechthoekig grondplan en telt twee bouwlagen onder een met gesmoorde platte Friese pannen gedekt omlappend afgeplat schilddak met overstek op niet geprofileerde en in ajour uitgezaagde houten steunen. De gevels hebben een gepleisterde plint en in de eerste bouwlaag speklagen en een gepleisterde strek boven de vensters. Verder een geprofileerde cordonlijst ter hoogte van de eerste verdiepingvloer en een architraaf onder de dakrand. De verdieping heeft gepleisterde cirkelvormige rollagen tussen de vensters en houten frontons met gesneden timpaan boven de gevelopeningen. Vensters en tuindeuren zijn voorzien van persiennes of zonnerakken. De gepleisterde onderdelen hadden in oorsprong een zandsteenkleur (nog waarneembaar op de schuur).

De van de weg afgekeerde nagenoeg symmetrische VOORGEVEL bezit in de middenas de hoofdingang met aan weerszijden een forse vijfzijdige bakstenen erker met enkelruits schuifvensters, die op de verdieping een vijfzijdige houten erker met meerruits vensters tussen geprofileerde stijlen draagt. De entree bevat een blankhouten stolpdeur met gietijzeren deurroosters en een bovenlicht en daarboven een T-venster met gedeeld bovenlicht.

De LINKER ZIJGEVEL wordt op de begane grond links aan het oog onttrokken door de latere aanbouw. Rechts heeft de gevel op de begane grond een schuifdeur en op de verdieping een T-venster en links een klein enkelruits venster. De symmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL bevat op de begane grond en de verdieping drie T-vensters.

De aan de Oranjelaan gelegen, vier traveeën brede RECHTER ZIJGEVEL bezit op de begane grond in het midden een brede rechthoekige serre met balkon met balustrade voorzien van in ajour uitgezaagde panelen. De serre bezit nog de oorspronkelijke zijwanden van de veranda met in ajour uitgezaagde panelen en zeshoekige meerruits ramen en geprofileerde stijlen. De serre heeft aan de voorzijde een driezijdige sluiting met enkelruits ramen en deuren en licht getoogde bovenlichten, bezet met veelkleurig Art Nouveau glas-in-lood. Links en rechts daarvan heeft de gevel in beide bouwlagen een T-venster. Het balkon is toegankelijk via een tweetal stolpdeuren met enkelruits bovenlicht.

Het INTERIEUR is zéér rijk gedetailleerd en bevat in vrijwel alle vertrekken stucplafonds. De hal en het trappenhuis hebben rijk gestucte wanden. Het stucwerk van de hal verwijst naar de jacht en heeft nog de oorspronkelijke kleuren. De serre bevat nog een deel van de oorspronkelijke terrazzovloer van de veranda. Op de zolder bevindt zich een meidenkamer met bedstee met schuifdeur. Boven aan de trap op de eerste verdieping bevindt zich een oorspronkelijk koperen lampetkraantje. De tochtdeur en de tochtpui van de hal hebben geëts glas met bloemmotieven.

De in halfsteens verband gemetselde bakstenen SCHUUR is opgetrokken op rechthoekige grondslag en heeft een zadeldak tussen licht geprofileerde windveren, gedekt met rode tuiles du nord. De schuur dateert uit de bouwtijd en vertoont gelijke architectonische kenmerken. De gevels hebben nog de oorspronkelijke, in zandsteenkleur geschilderde speklagen. De voorgevel heeft een later ingehakte garagedeur met in de geveltop een gietijzeren radvenster. De zijgevels hebben getoogde 9-ruits en ronde gietijzeren

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vensters.

De tuin wordt deels afgescheiden met een uit de jaren '20 daterend houten hekje. In de tuin bevinden zich een regenkelder en enkele forse oude bomen, waaronder een 150 jaar oude beuk.

Waardering

VILLA met SCHUUR uit 1878 in Overgangsarchitectuur met invloeden van de Neo-Renaissance en de Art Nouveau.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en zeer gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een villa in Overgangsarchitectuur met ornamentiek beïnvloed door de Neo-Renaissance. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de zeer rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn onder meer de erkers over twee verdiepingen, de tot serre omgebouwde veranda, de gesneden (kozijn)onderdelen en het zeer rijk uitgevoerde interieur. Er is sprake van een ensemblewaarde als onderdeel van de villawijk de Parken, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare villatypen, welke samen met de oudere en later typen en stijlen zeer goed de ontwikkeling van de villabouw weergeven.

- Van stedenbouwkundige waarde door de situering op de hoek van de Oranjelaan en de Jhr.mr. G.W. Molleruslaan. Beide lanen bezitten nog een in vrij gave staat bewaard bestand aan historische huizen, die tezamen met de vele particuliere en openbare groenelementen een aantrekkelijk, waardevol straatbeeld vormen.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting van de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's in ruim opgezette romantisch aangelegde villawijken. De Parken behoort tot de grootste en oudste villawijken van dit type in ons land en de aanleg droeg er toe bij dat het aanzien van het dorp en de sociale gelaagdheid van haar bevolking sterk veranderde.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument